

TAMPEREEN TAIDEMUSEON KOKOELMAPOLIITTINEN OHJELMA 1.0

1 Oman kokoelman profiili ja painopisteet

Tampereen taidemuseon kokoelmissa on pääasiassa suomalaista taidetta 1800-luvulta nykypäiviin; maalauskoelmien määrällinen painopiste on 1900-luvun alkupuolella, ja ne luovat kuvaa ennen kaikkea paikallisesta taide-elämästä. Nykytaidetta edustaa erityisesti Vuoden nuoriksi taiteilijoiksi valittujen teoskokonaisuus.

Kansainvälisesti tunnetuin osa on Muumilaakson kokoelma, joka sisältää Tove Janssonin muumikertomusten alkuperäispiirroksia, kirjankuvituksia, lehtipiirroksia sekä muumikuvaelmia.

Kokoelman painopisteet ovat

- tamperelainen taide 1910 - 1960
- Vuoden nuori taiteilija –kokonaisuus
- suomalainen mitalitaide
- Muumilaakson kokoelma

1.1 Kokoelman historia

Taidemuseota alun perin ylläpitänyt Tampereen Taideyhdistys ry perustettiin 1898. Yhdistys hankki ensimmäiset teoksensa 1900-luvun alussa, mutta museon perustamisvaiheessa vuonna 1931 kokoelma oli vielä vaatimaton. Järjestelmällisempi kokoelmahankinta alkoi vuonna 1949, kun opetusministeriö myönsi Taideyhdistykselle vuotuiset taideteosten ostomäärärahat. 1950-luvun lopulla museon omistuksessa oli jo runsaat 200 työtä.

Vielä 1970-luvulla museossa oli runsaasti merkittäviä talletuksia, mm. kultakauden pääteoksia. Myös Tampereen kaupunki oli tärkeä tallettaja aina Tampereen Nykytaiteen museon perustamiseen asti.

Kokoelmat ovat karttuneet suhteellisen tasaisesti sekä ostoin, talletuksin että ennen kaikkea lahjoituksin. Vuonna 2005 teosten kokonaismäärä on noin 7500. Lahjoituskokoelmista merkittävin on muumiteosten kokonaisuus, joka johti uuden taidemuseon alaisen yksikön, Muumilaakson syntymiseen 1986.

1.2 Osakokoelmat

Tampereen taidemuseon kokoelmat koostuvat lukuisista erillisistä kokoelmista, joiden perustana on Tampereen Taideyhdistykseltä periytynyt kulttuuripääoma. Tämän materiaalin osaksi luotiin 1979 Tamperelaisen kuvataiteen kokoelma, jota kuitenkin ei ole kartutettu vuoden 1984 jälkeen. Museon omistamien kokoelmien lisäksi mukana on useita talletuskokoelmia ja kaksi ainaistalletuskokoelmaa, jotka oikeusvaikutuksiltaan vastaavat lahjoitusta.

Taidemuseon lahjoituskokoelmat ja testamenttilahjoitukset

Linnojan kokoelma
Eino Tikkasen kokoelma
Matti Petäjän kokoelma
Reino Viirilän kokoelma
Muumilaakson kokoelma
Helmi Vesan testamenttilahjoitus
Aini ja Niilo Orasmaan testamenttilahjoitus
Sisko Juvelan testamenttilahjoitus
Irma Wiklundin testamenttilahjoitus

Muita suurehkoja lahjoituskokonaisuuksia

Veikko Koskisen lahjoitus
Jörgen Enckellin lahjoitus
Vilho Askolan lahjoitus
Tuulikki Pietilän lahjoitus
Tampereen taidemuseon ystävät ry:n lahjoitukset
Viktor Janssonin perikunnan lahjoitus
Lauri Ahlgrénin lahjoitus
Sirkka Löytänän lahjoitus

Vastaanotetut deponoinnit

Suomen Mitalitaiteen Killan ainaistalletuskokoelma.
Suomen Säästöpankki –kokoelma (ainaistalletuskokoelma)
Tampereen Taideyhdistys ry:n talletus, Emil Aaltosen kokoelma
Alfred Kordelinin säätiön talletus
Anna Makkosen talletus
Emil Aaltosen perikunnan talletus
Sisko Juvelan talletus
Suomen kuvataidejärjestöjen liiton talletus
Suomen taiteilijaseuran talletus
Suomen valtion talletus
Tampereen kaupungin talletus
Tampereen taiteilijaseuran talletus
Valtion taidemuseon talletus
Yksityistalletukset

Omat deponoinnit

Koukkuniemen vanhainkoti
Tampereen kaupungin matkailutoimisto
Piispan virka-asunto
Tampereen raatihuone
Tampereen oikeustalo

1.3 Kokoelmaa määrittävät sopimukset

Tampereen taidemuseon toimintaa säätelee museolaki. Kokoelmatoimintoja

määrittää lisäksi kaupunginvaltuuston hyväksymä taidemuseon johtosääntö, joka astui voimaan museon omistajavaihdoksen yhteydessä 1.1.1985. Taidemuseon siirryttyä osaksi museotoimen tehtäväaluetta 1993 johtosääntöön tehtiin muutoksia siltä osin, että taidemuseon johtokunta lakkautettiin ja päätösvalta kokoelmista siirrettiin suoraan museonjohtajalle.

Museotoimi on hallinnollisesti osa Tampereen kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialaa. Sen päättävä elin on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, jolla on oma johto- ja toimintasääntönsä.

Museon saamia lahjoituksia, talletuksia ja omia deponointeja säätelevät erikseen laaditut sopimukset, joihin ei Muumilaaksoa lukuun ottamatta sisälly tavallisuudesta poikkeavia esilläpitovaatimuksia.

Suomen Mitalitaiteen Killan ja Valtion vakuusrahaston kanssa solmitut ainaistalletussopimukset määrittelevät erikseen sekä tallettajan että talteenottajan velvollisuudet. Killan kanssa solmittu sopimus katsotaan rauenneeksi, jos taidemuseo kokonaan lopettaa mitaleiden näytteillepanon. Samoin Valtion taidemuseolla on oikeus irtisanoa Valtion vakuusrahaston kanssa solmittu sopimus, jos Tampereen taidemuseo rikkoo sitä.

2 Etiikka

Tampereen taidemuseo noudattaa toiminnassaan ICOM:n museotyön ammatteettisia sääntöjä sekä niitä lakeja ja asetuksia, joita museotoiminnasta ja tekijänoikeuksista on säädetty. Museolaista on johdettu myös koko museotoimen toiminta-ajatus, joka on samalla osa toimialan strategiaperustaa: ”Museo on yhteisön muisti. Se ylläpitää ja lisää yhteiskunnan tietoutta kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään harjoittamalla ja edistämällä alan tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä. Museo tallentaa, tutkii, säilyttää ja pitää esillä esineitä ja muuta aineistoa ihmisestä ja hänen ympäristöstään. Museo lisää yhteisön itsetuntemusta, vahvistaa sen identiteettiä sekä kohottaa paikallisen ja alueellisen kulttuuriperinnön arvostusta osana maailmanlaajuisia kokonaisuutta.”

Tampereen taidemuseo on myös Pirkanmaan aluetaidemuseo. Aluetaidemuseota koskevat omat asetuksensa. Tätä toimintaa kehitetään parhaillaan valtakunnallisesti Valtion taidemuseon johdolla.

3 Kartunapolitiikka ja taideteosten hankkiminen

Tampereen kaupungin omistaman yleisen taidekokoelman kartutusvastuu on apulaiskaupunginjohtajan erikseen nimeämällä kuvataiteen asiantuntijaryhmällä, jonka puheenjohtajana toimii Tampereen taidemuseon johtaja.

Tampereen taidemuseon kokoelmien hankinnasta päättää museojohtaja, mutta periaatteellisesti tai taloudellisesti erittäin tärkeiden lahjoitusten vastaanotto edellyttää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan hyväksyntää.

Kuvataiteen asiantuntijaryhmällä ja Tampereen taidemuseolla on erilliset vuotuiset hankintamäärärahat. Taidemuseolla on lisäksi käytettävissään asessori Evert Tähkypään rahaston sekä Aini ja Niilo Orasmaan rahaston tuotot, jotka vaihtelevat vuosittain. Museo vastaanottaa myös talletuksia, taidelahjoituksia ja lahjoitusvaroja taideteosten hankkimiseen.

3.1 Kartuttamisen suuntaviivat ja painopisteet

Kuvataiteen asiantuntijaryhmän tehtävänä on kaupungin yleisen kokoelman kuvataidehankintojen valmistelu ja osallistuminen kaupungin kuvataidepolitiikan valmisteluun (Kuvalan akj 20 § 18.1.2005). Asiantuntijaryhmä hankkii pääosin julkisiin kaupungin tiloihin ja tonteille sijoitettavia teoksia. Se on mukana myös erilaisissa projekteissa, jotka tähtäävät kaupunkimiljöön esteettiseen kohentamiseen. Kokoelmaan hankitaan teoksia erityisesti Pirkanmaan alueen taiteilijoilta. Parhaillaan luodaan suuntaviivoja mahdollisen ulkomaisen taiteen kokoelman hankkimiseksi.

Taidemuseon omien hankintojen painopiste on vanhemmassa suomalaisessa ja Pirkanmaan alueen taiteessa. Museo pyrkii saamaan kokoelmiinsa ensi sijassa teoksia, jolla on tekijänsä, aiheensa tai synty- tai omistushistoriansa kautta jokin yhteys Tampereeseen tai Pirkanmaahan. Mitalitaiteen kokoelmaa kartutetaan yhteistyössä Suomen Mitalitaiteen Killan kanssa.

Hankinnoissa otetaan ensi sijassa huomioon teosten taiteellinen taso. Tavoitteena on mahdollisimman korkeatasoinen kokoelma, jonka avulla on mahdollista luoda vaihtelevia ja esteettisesti toimivia esillepanoja. Viimekädessä päätösvalta on museonjohtajalla.

Taidemuseon nykyisellä hankintamäärärahalta ei ole merkitystä ammattiaan harjoittavien kuvataiteilijoiden tukimuotona samassa määrin kuin kuvataiteen asiantuntijaryhmän ostoilla. Siksi nykytaidetta hankittaessa taidemuseo keskittyy erityisesti Vuoden nuoriksi taiteilijoiksi valittuihin.

3.2 Hankintapäätökset

Taidemuseon johtaja on kaupungin yleistä taidekokoelmaa kartuttavan ja kaupungin kuvataidepolitiikkaa määrittävän kuvataiteen asiantuntijaryhmän puheenjohtaja. Lisäksi Tampereen taidemuseon johtaja päättää Tampereen taidemuseon ja Nykytaiteen museon kokoelmien kartuttamisesta lautakunnan hyväksymän käyttösuunnitelman puitteissa sekä mahdollisten yksittäisten teoslahjoitusten vastaanottamisesta (157 § Kuvala 16.11.2005).

Tampereen taidemuseon hankintapäätöksistä laaditaan museonjohtajan pöytäkirja. Museonjohtajan harkittavaksi jää, missä määrin päätös kirjallisesti perustellaan. Mikäli hankitulla teoksella on hoitoon ja säilytykseen liittyviä erityisominaisuuksia tai esilläpitovaatimuksia, ne kirjataan päätöksessä näkyviin. Taidekonservaattori tutkii tarvittaessa teokset ennen niiden hankintaa.

Kaupungin yleisen kokoelman hankinnoista päättää Kulttuuri- ja vapaa-

aikalautakunta kuvataiteen asiantuntijaryhmän valmistelun pohjalta Tampereen taidemuseon johtajan esityksestä.

3.3 Lahjoitukset, testamentit, talletukset

Lahjoituksiin ja talletuksiin sovelletaan ostoihin verrattavia tasokriteereitä. Mikäli lahjoituserissä kuitenkin on mukana materiaalia, jota ei ole mahdollista liittää taidekokoelmaan ja jota ei kokonaisedun nimissä ole järkevää olla vastaanottamatta, se liitetään omaan kartuntasarjaansa kokoelmakategorian ulkopuolelle. Pääsääntöisesti kokoelmiin ei kuitenkaan hankita aineistoa, jota ei pystytä kunnollisesti luetteloimaan, säilyttämään, varastoimaan tai asettamaan näytteille.

3.4 Ystävähdistykset

Tampereen taidemuseon ystävät ry hankkii Tampereen taidemuseon kokoelmiin ensisijaisesti vanhaa suomalaista kuvataidetta. Teosten ollessa esillä nimetiedoissa on maininta lahjoittajasta ja jokaisesta teoksesta museo toimittaa yhdistykselle julkaisukelpoisen kuvan. Ennen lahjoituksen vastaanottamista museonjohtaja arvioi teosten soveltuvuuden kokoelmaan.

3.5 Taideteosten poistaminen kokoelmasta

Tampereen taidemuseo toimii sen museotoiminnassa keskeisen periaatteen mukaisesti, että kokoelmat ovat pysyviä ja että museon tehtävä on säilyttää ne jälkipolville.

Poikkeuksena kuitenkin, jos kyseessä on aineisto, joka on vaurioitunut vakavasti luontoperäisistä syistä tai vahingon takia, tehdään päätös poistamisesta asianmukaisen ja perusteellisen harkinnan jälkeen. Jos teos koostuu luontoperäisestä aineksesta, jolla on määrätty elinkaari, oikeus sen poistamiseen määritellään jo hankintavaiheessa.

Jos teos perusteellisen asiantuntijayhteisön tutkimus- ja arviointiprosessin tuloksena todetaan epäaidoksi tai arvottomaksi, se voidaan siirtää luokkaan *luonnokset ja harjoitelmat* taidekokoelmakategorian ulkopuolelle.

Päätöksen teoksen poistamisesta tai siirtämisestä tekee museonjohtaja kuultuaan ensin taidekokoelman hoitajaa ja taidekonservaattoria. Poisto- tai siirtotapauksessa teos dokumentoidaan täydellisesti ja kaikista sellaisista toimista liitetään kokoelmia koskeviin asiakirjoihin yksityiskohtainen ja pysyvästi säilytettävä selvitys.

Puuttuviksi todetuista teoksista ilmoitetaan taidemuseon johtajalle, joka tekee päätöksen katoamisen merkitsemisestä. Tieto rikosepäilystä ilmoitetaan taidemuseon johtajalle ja taidekokoelman hoitajalle. Anastetuksi todetusta tai epäillystä ilmoitetaan poliisille. Taidemuseon johtaja päättää rikosilmoituksen tai tutkintapyynnön tekemisestä.

Tampereen taidemuseon johtaja päättää myös kaupungin yleisen kokoelman

ja Nykytaiteen museon kokoelman poistoista.

4 Kokoelman dokumentointi ja rekisteröinti

Taidemuseon kokoelmat inventoidaan seuraaviin kuuteen kartuntasarjaan:

A-sarja	maalaukset
B-sarja	veistokset, mitalit, installaatiot, mediataide
C-sarja	piirustukset, grafiikka
M-sarja	Muumilaakson kokoelma
SMK-sarja	Suomen Mitalitaiteen Killan ainaistalletuskokoelma.
SSP-sarja	Suomen Säästöpankki -kokoelma

Kolmen ensimmäisen sarjan luokittelukriteerinä on teosten pääluokka ja samaa jaottelua käytetään talletuksissa, jotka erotetaan omista kokoelmista T-kirjaintunnuksella.

D-sarjaan luetteloidaan lahjoitusluonnokset ja harjoitelmat, jotka eivät statukseltaan kuulu taidekokoelmaan. D-sarjasta on kuitenkin museonjohtajan päätöksellä mahdollista siirtää teoksia taidekokoelmaan.

Tampereen taidemuseossa ja Tampereen Nykytaiteen museossa on yhteiskäytössään Valtion taidemuseon kehittämä kokoelmahallinnan ohjelmisto. Tiedot on tallennettu Valtion taidemuseon ylläpitämään tietokantaan, jota käytetään selaimella verkon kautta. Ohjelmiston ylläpito on myös hanke, jossa luodaan yhteismitallista taideteosten kuvailu-, luokittelu- ja luettelointijärjestelmää.

Teos liitetään kokoelmaan dokumentoimalla se, kirjaamalla se tietokantaan ja antamalla sille inventaarionumero, joka merkitään teokseen ja manuaalisesti myös kartuntakirjaan. Kokoelmanhallintaohjelmistoon liitetään taitelijatieto, teoksen nimi, ajoitus, tekniikka, koko, merkinnät ja hankintatiedot sekä muut mahdolliset taideteokseen liittyvät tiedot. Tietokannan säilymisestä vastaa Valtion taidemuseon tietohallintosektori. Muumikokoelman teoksista ei pidetä erikseen kartuntakirjaa.

Jokainen kokoelmaan hankittu teos digikuvataan, kuva luetteloidaan ja siirretään tietokannan kuvapankkiin. Valtion taidemuseo vastaa kuvatietokannan säilytyksestä.

Myös muu kokoelmatöitä koskeva ja karttuva taidehistoriallinen tieto tallennetaan kokoelmahallintaohjelmistoon. Aikaisempia tietoja täydennetään ja tarkistetaan mahdollisuuksien mukaan. Luottamuksellisia tietoja ei luovuteta ulkopuolisille.

Taidemuseon kokoelma-amanuenssi vastaa kokoelmien inventaarioon viemisen, säilytyksen, hoidon sekä lainaus- ja tallennustoiminnan vuosittaisesta katsastuksesta.

5 Tutkimus

Museolain mukaan museoiden tulee harjoittaa ja edistää alan tutkimusta. Laissa ei ole tehty eroa tieteellisen yliopistotutkimuksen ja museoissa tehtävän tutkimuksen välille. Taidemuseon tuottamalle tiedolle on siten asetettava samat luotettavuuden kriteerit kuin tieteelliselle tiedolle.

Kokoelmateosten ja -taiteilijoiden dokumentointi voidaan museokontekstissa lukea perustutkimuksen piiriin, samoin taidekonservaattoreiden tekemä teosten fyysinen tutkimus, joka koskee materiaaleja, tekniikoita ja menetelmiä sekä vaurioiden syitä. Perustutkimuksen keskeisenä tavoitteena on saattaa kokoelmia koskeva tieto monipuolisesti käyttökelpoiseen muotoon. Varsinaisia rekistereitä kokoelmataiteilijoista ei ylläpidetä. Taidemuseo ei myöskään julkaise kokoelmaluetteloita muutoin kuin sähköisessä muodossa.

Soveltava tutkimus palvelee käytännössä kokoelmien esillepanoa sekä tietoverkoissa että näyttelyissä. Tutkimustulokset pyritään julkaisemaan ja esittämään kansantajuisessa ja ymmärrettävässä muodossa. Silti museon on huolehdittava siitä, että sen tuottama tieto on akateemisesti perusteltua.

Vaikka kokoelmatutkimuksen alue on rajattu aineelliseen perintöön, se ei sinänsä sulje pois teoreettistakaan tutkimusta. Sen tavoitteena on hahmottaa ja tuoda julki säännönmukaisuuksia, joiden avulla kokoelmiin liittyvät yksittäiset ilmiöt käyvät ymmärrettävimmiksi. Teoreettinen tutkimus liittyy myös kokoelmien kartutukseen, määrittelee museo jatkuvasti myös taiteen käsitettä hankkimalla kokoelmiinsa sen alaan kuuluvia objekteja.

6 Säilytys, hoito ja turvallisuus ja valvonta

Tampereen taidemuseon, Tampereen nykytaiteen museon ja kaupungin yleisen kokoelman säilytys, hoito ja turvallisuus on taidemuseoiden yhteisen kokoelmayksikön vastuulla. Toiminnan keskeisenä periaatteena on taata kokoelmien säilyminen, jonka turvaamiseksi yksikössä tulee olla riittävä ammatillinen henkilöstö.

Yksikön tekninen henkilöstö vastaa käytännössä kokoelmateosten siirroista, sijoittamisesta, ripustuksista ja varastoinnista. Dokumentoinnista huolehtivat työntekijät kirjaavat teosten sijaintipaikkatiedot tietokantaan eri kokoelmien kohdalla muotoutuneiden käytäntöjen mukaisesti. Taideteoksia koskevat tiedot pyritään pitämään ajantasaisina.

6.1 Taidekonservointi

Taidekonservaattorit vastaavat

- 1 vaurioiden ennaltaehkäisystä, teosten suojaamisesta ja asianmukaisesta käsittelystä,
- 2 teosten konservoinnista,
- 3 konservointitutkimuksesta,
- 4 teoslainojen ja hankintojen tarkastuksista ja huollosta,

- 5 varasto- ja näyttelytilojen olosuhteista ja
- 6 neuvonnasta.

Kokoelmateoksen kunto tarkastetaan ja sen tila vakioidaan vastaanottovaiheessa. Teoksesta kirjoitetaan kuntoraportti, joka arkistoidaan ja siirretään soveltuvien osien kokoelmahallinnan tietokantaan. Taidekonservaattorit dokumentoivat myös kaikki tehdyt konservointi- ja huoltotoimet, kunnossa havaitut muutokset ja tutkimustulokset. Jos konservointi vaatii erityisosaamista tai -laitteistoa, jota museotoimen sisällä ei ole, palvelu ostetaan ulkopuolelta.

Konservoinnin työjärjestykseen vaikuttavat

- 1 hätätapaukset,
- 2 erityinen hoitotarve,
- 3 näyttely- tai uloslainaus,
- 4 kuljetustekniset kysymykset ja
- 5 teoksen taidehistoriallinen merkittävyys.

Jokainen tapaus ratkaistaan erikseen.

6.2 Valvonta

Tavoitteena on, että vähintään kymmenen vuoden jaksoissa koko kokoelmamateriaali kontrolloidaan määräaikaistentoinen yhteydessä. Kokoelmateosten kuntoa seuraavat kuitenkin jatkuvasti kaikki museoammattilliset henkilöt, jotka ovat velvollisia raportoimaan havaituista muutoksista taidekonservaattoreille. Taidekokoelmayksikkö huolehtii siitä, että kaikki taideteoksien kanssa tekemisiin joutuvat koulutetaan käsittelemään teoksia asianmukaisesti.

Taidemuseon kokoelman hoitaja vastaa kokoelmien määräaikaistentoinenoinenista. Taidemuseon johtaja valvoo katsastustoimintaa ja käynnistää kymmenvuotisentoinen inventaariot.

6.3 Museo-olosuhteet

Taidevarastoihin ja näyttelytiloihin pyritään luomaan teosten säilymisen turvaavat, museostandardien mukaiset olosuhteet. Tämä merkitsee asianmukaisen tekniikoiden rakentamista niihin tiloihin, josta ne puuttuvat. Kokoelmien varastoinnin kehittäminen onkin koko museotoimen lähitulevaisuuden suurin haaste.

Lämpö- ja kosteusarvoja seurataan ja olosuhteraportit arkistoidaan. Tarvittaessa ilman kostutus ja kuivaus hoidetaan tilapäisin järjestelyin. Hätätapausten varalle on laadittu pelastussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain.

Tampereen taidemuseon kokoelmat ovat kaupungin palovakuutusrahaston suojan piirissä. Taidemuseoon talletetuille ulkopuolisille teoksille ei oteta erillistä vakuutusta.

7 Kokoelman esilläpito

Tampereen taidemuseolla on kaksi museotilaa. Taidemuseon päärakennus on tarkoitettu sekä omien kokoelmien esittelylle että vaihtuville näyttelyille. Museo

pyrkii esittelemään omia kokoelmiaan vähintään kerran vuodessa. Lisäksi omia kokoelmia on mahdollisuuksien mukaan esillä vaihtuvien näyttelyiden yhteydessä. Ripustuksissa pyritään tuomaan esiin tasapuolisesti uutta ja vanhaa.

Tampereen kaupungin pääkirjasto Metson pohjakerroksessa sijaitseva Muumilaakso on Muumilaakson kokoelmien pysyvä esittelytila. Vakioripustusta vaihdellaan aika ajoin ja kokoelman sisällä rakennetaan säännöllisesti erilaisia teemallisia näyttelykokonaisuuksia. Kokoelman erityislaadusta johtuu, että Muumilaakson toimintoja suunnataan erityisesti lapsille

Yksi kokoelmien esittelytapa ovat Pirkanmaan aluetaidemuseon järjestämät kiertonäyttelyt, joissa on vuosittain esillä teoksia sekä taidemuseon että kaupungin yleisestä kokoelmasta. Aluetaidemuseosta taidenäyttelyn voi tilata esimerkiksi päiväkotiin, kirjastoon tai vanhainkotiin.

Pirkanmaan aluetaidemuseon näyttelypaikkojen on oltava lämmitettäviä ja vartioituja, siten että henkilökunta on paikalla näyttelyn ollessa avoinna yleisölle. Museoiden olosuhteita ja turvallisuusjärjestelmiä niiltä ei kuitenkaan voi edellyttää; toisaalta näyttelyajat on pidettävä lyhyinä, yleensä 2 – 4 viikkoa eikä kiertonäyttelyihin sisällytetä kaikkein herkimpiä ja arvokkaimpia teoksia. Teokset myös suojataan asianmukaisesti.

Yleisön ja tutkijoiden on mahdollista päästä näkemään myös varastossa säilytettäviä kokoelmia museoammattillisen henkilöstön kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Taidekokoelmayksikkö jatkaa kokoelmien digitointia mahdollisuuksien mukaan. Tavoitteena on siirtää kokoelmat tietoverkkoihin ja sitä kautta edistää kulttuuriperinnön saatavuutta ja vaikuttavuutta. Toiminnassa otetaan huomioon tekijänoikeuslain asettamat vaatimukset.

8 Lainaus-, tallennus- ja sijoittamisperiaatteet

Tampereen taidemuseo lainaa teoksiaan harkintansa mukaan eri näyttelyjärjestäjille, mutta yleensä sellaisille, joilla on museoammattillista henkilöstöä tai vastaava asiantuntemus. Lainoista tehdään sopimus, joka määrittelee lainan ehdot (liite). Sopimuksena voidaan käyttää myös lainaavan museon tekstiä, jos se sisältää vastaavat ehdot.

Lainapäätöksen tekee museonjohtaja. Taidekonservaattori tarkastaa ja tarvittaessa kunnostaa lainattavat teokset. Päätöstä tehtäessä huomioidaan teoksen kunto, näyttelypaikan olosuhteet ja turvallisuus, näyttelyn merkittävyys, kuljetusten asianmukaisuus, teoksen asema Tampereen taidemuseon kokoelmissa ja henkilöstön työtilanne. Jokainen laina harkitaan erikseen. Lainapyyntöjen tulisi olla taidemuseolla vähintään kolme kuukautta ennen lainan alkamista.

Tampereen taidemuseon johtaja päättää johtamiensa yksiköiden kokoelmiin

sekä kaupungin yleiseen taidekokoelmaan ja Tampereen Nykytaiteen museon kokoelmaan kuuluvien taideteosten lainaamisesta määräaikaisiin näyttelyihin sekä niiden tallettamisesta tai sijoittamisesta muihin kuin museoiden omiin tiloihin lukuun ottamatta Tampereen raatihuoneelle sijoitettuja teoksia (157 § Kuvala 16.11.2005).

Tampereen taidemuseo ei peri lainausmaksua, mutta lainan ottaja vastaa kaikista lainasta aiheutuvista suorista kuluista kuten pakkauksesta, kuljetuksista ja tekijänoikeudellisista korvauksista. Lainan ottaja vastaa myös mahdollisen kuriirin käytön kustannuksista, joista sovitaan erikseen. Teokset on vakuutettava naulasta naulaan –periaatteen mukaisesti. Vakuutussumman määrittää museonjohtaja.

Tampereen taidemuseon talletuskokoelmien lainaaminen edellyttää yleensä teoksen omistajan lupaa. Muutoin talletusteosten lainaamisessa sovelletaan omien kokoelmien mukaista käytäntöä.

Lahjoitussopimuksen mukaisesti Muumilaakson kokoelmaan kuuluvaa Muumi-Taloa ei lainata lainkaan. Samoin Johannes Takasen Rebekka (TB-29) on sijoitettu taidemuseoon pysyvästi. Pääsääntöisesti muita teoksia lainataan, jos lainalle asetetut ehdot täyttyvät.

Taidemuseon kokoelmia voidaan museojohtajan päätöksin luovuttaa esilläpidettäväksi talletuksina määräajaksi tai toistaiseksi museon ulkopuolelle, ensisijaisesti julkisiin tiloihin. Päätöksen ehdot ovat soveltuvin osin samat kuin lainaustoiminnassa ja ne määritellään talletussopimuksessa.

Talletuksen saaja on velvollinen huolehtimaan teosten turvallisesta säilyttämisestä ja kaikista talletuksen aiheuttamista kuluista. Talletusteosten hallinta jää taidemuseolle ja teokset on aina luovutettava taidemuseolle sen niitä tarvitessa.

LAHJOITUSSOPIMUS

LAHJOITTAJA XX

VASTAANOTTAJA Tampereen taidemuseo
PL 487
33101 TAMPERE
Puh. 020 716 6577

LAHJOITUKSEN KOHDE YY

XX ja Tampereen taidemuseon kesken on tehty lahjoittajan omistaman taideteoksen YY lahjoittamisesta Tampereen taidemuseon taidekokoelman osaksi Tampereen taidemuseon hallintaan seuraava sopimus:

1

XX lahjoittaa omistamansa taideteoksen vastikkeetta Tampereen taidemuseolle.

2

Tampereen taidemuseo säilyttää teoksen parhaalla katsomallaan tavalla. Museo voi käyttää teosta omissa näyttelyissään ja lainata sitä ulkopuolisiin näyttelyihin museon omien lainausehtojen mukaisesti.

3

Tampereen taidemuseo voi museojohtajan päätöksellä luovuttaa teoksen esilläpidettäväksi talletuksena määräajaksi tai toistaiseksi museon ulkopuolelle.

4

Lahjoitussopimuksen ehdot astuvat voimaan välittömästi lahjakirjan allekirjoittamisen jälkeen,

5

Tätä sopimusta on tehty kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle. Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten välisin neuvotteluin, toissijaisesti Tampereen Raastuvanoikeudessa.

Aika ja paikka

Aika ja paikka

museonjohtaja

lahjoittaja

LAINASOPIMUS

Liite 2

Näyttely
Lainan antaja
Lainaja
Näyttelypaikka
Näyttelyaika
Lainattavat teokset
Vakuutusarvo
Lainausehdot

Sopiessaan teoslainasta Tampereen taidemuseo (jäljempänä Taidemuseo) ja Lainaja sitoutuvat seuraaviin sopimusehtoihin:

1

Taidemuseo luovuttaa Lainajalle lainaussopimuksessa yksilöidyt teokset näyttelyyn. Lainaja vastaa siitä, että näyttelyolosuhteet ja turvallisuus vastaavat kansainvälisesti hyväksytyjä museaalisia normeja. Taidemuseo vastaa, että lainattavien teosten kunto kestää näytteille asettamisen edellyttämän käsittelyn ja kuljetuksen.

2

Taidemuseon konservattori tarkastaa teokset ja laatii molempia osapuolia sitovat kuntoraportit teosten lähtiessä Taidemuseosta ja tarkastaa teokset niiden palauduttua museoon. Taidemuseo vastaa teosten pakkaamisesta niiden lähtiessä museosta.

3

Lainaja vastaa taideteosten kuljetuksista. Kuljetuksissa on käytettävä taidekuljetuksiin erikoistunutta kuljetusliikettä ellei toisin sovita. Taidemuseon voi tarvittaessa nimetä kuriirin valvomaan kuljetuksia ja näyttelyn ripustusta, purkua ja pakkauksia Lainajan kustannuksella.

4

Lainaja vakuuttaa teokset naulasta nauhaan ja vastaa kaikista lainaamiseen liittyvistä kuluista. Vahinkotapauksessa korvataan teoksen konservointikustannukset sekä teokselle mahdollisesti aiheutuva arvonalennus sekä muut välittömät vahinkotapahtumasta aiheutuvat kustannukset. Mikäli teos todettaisiin menetetyksi, maksetaan korvauksena teoksen käypä arvo, kuitenkin enintään teoksen vakuutusarvo. Mahdollisesta vahingosta on ilmoitettava välittömästi toiselle sopijaosapuolelle.

5

Lainaja vastaa taideteosten turvallisuudesta näyttelyn ja mahdollisen varastoinnin aikana. Lainaja on velvollinen välittömästi ilmoittamaan Taidemuseolle teosten kunnossa havaituista muutoksista.

6

Lainajalla on oikeus julkaista Taidemuseon Lainajalle toimittamia reproduktioita näyttelyluettelossa ja näyttelyä koskevassa tiedottamisessa. Julkaisemisen yhteydessä on mainittava teos- ja taitelijatietojen lisäksi teoksen omistaja, valokuvaaja ja Taidemuseo valokuvan tekijänoikeuksien omistajana ellei toisin ilmoiteta. Omistajamerkintänä käytetään ilmaisua "Tampereen taidemuseo". Yleisön sallitaan kuvata teoksia ilman jalustaa. Teokset saadaan kuvata televisiolle näyttelystä tiedottamisen yhteydessä.

7

Mahdollisista laina-ajan pidennyksistä sovitaan erikseen.

8

Mahdolliset riita-asiat käsitellään Tampereen Raastuvanoikeudessa.

9

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Aika ja paikka

Aika ja paikka

museonjohtaja

lainaja

TALLETUSSOPIMUS

Liite 3

Tallettaja XX
Talteenottaja Tampereen taidemuseo
PL 487
33101 TAMPERE

Talletuksen kohde

XX tallettajana ja Tampereen taidemuseo talteenottajana sopivat siitä, että tässä sopimuksessa luetellut taideteokset sijoitetaan talletuksina Tampereen taidemuseoon seuraavin ehdoin.

1

Tampereen taidemuseo sitoutuu huolehtimaan teoksista korvauksetta samoin kuin omiin kokoelmiinsa kuuluvista teoksista. Tällä perusteella taidemuseo mm. päättää teosten konservoinnista.

2

Tampereen taidemuseo saa teoksiin korvauksettoman käyttöoikeuden, jonka mukaan museo voi asettaa teoksia näyttelyihinsä, valokuvata tai muulla tavalla tallentaa niitä visuaalisesti, käyttää julkaisuihinsa, arkistoihinsa ja opetustoimintaan.

3

Talletusteokset saa luovuttaa ainoastaan tallettajalle tai hänen valtuuttamalleen henkilölle. Mikäli museo lainaa teoksia muiden museoiden tai näyttelyjärjestäjien näyttelyihin, museo vastaa siitä, että lainaava osapuoli vakuuttaa ne riittävästä arvosta. Talletusaikana tallettajalla ei ole oikeutta luvata teoksia lainaksi, lainata niitä itselleen tai myydä teoksia ilman eri sopimusta osapuolten kesken

4

Tampereen taidemuseo ei vakuuta teoksia. Mikäli teoksille aiheutuu vaurioita niiden ollessa museon hallussa, museo sitoutuu korjaamaan ne omalla kustannuksellaan käyttämällä konservointiosaston kaikkia mahdollisuuksia. Museo ei ole velvollinen korvaamaan mahdollisia vahinkoja muutoin, ellei vahinkoa ole aiheutettu työntekijöiden tahallisen toiminnan tai törkeän huolimattomuuden seurauksena.

5

Talletus on voimassa X vuotta siitä, kun tämä sopimus on allekirjoitettu ja teokset saapuneet Tampereen taidemuseoon. Talletus jatkuu tämän sopimuksen ehdoin talletusajan jälkeenkin ja on voimassa toistaiseksi, ellei jompikumpi osapuoli irtisano talletusta päättyväksi. Tällöin talletus jatkuu kuusi kuukautta irtisanomista lukien. Tallettajalla on oikeus irtisanoa talletus päättyväksi aikaisemminkin, mikäli syynä ovat olennaiset, ennalta arvaamattomat olosuhteiden muutokset.

6

Teosten saavuttua Tampereen taidemuseoon, sen konservointilaitos tekee niistä kuntoraportin, joka tulee osapuolia sitovaksi sitten, kun se on lähetetty tallettajalle eikä tallettaja ole kohtuullisessa ajassa reagoanut raportin sisältöön.

7

Omistajatiedot merkitään seuraavasti:

8

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansanaista kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle. Tästä sopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat riitaisuudet ratkaistaan ensisijaisesti osapuolten välisin neuvotteluin, toissijaisesti Tampereen Raastuvanoikeudessa.

Aika ja paikka

Aika ja paikka

museonjohtaja

tallettaja